

2024-05-23

BOS – Branschföreningen
för Onlinespel

The logo for BOS.nu, featuring the letters 'BOS' in a large, bold, white font, followed by '.nu' in a smaller, white font, all set against a dark grey rectangular background.

Remissyttrande Fi2024/00442, Ett nytt förbud mot spel på kredit

Om BOS

Branschföreningen för Onlinespel (BOS) avger här sitt yttrande över promemorian *Ett nytt förbud mot spel på kredit*, i vilken det föreslås ett förbud mot kreditkort vid spel om pengar.

BOS företräder 18 spelbolag som är verksamma på den svenska spelmarknaden.¹ Det gör oss mätt i antal medlemmar till Sveriges största branschförening inom vår näring. Samtliga medlemmar har licens/tillstånd utfärdad av Spelinspektionen.

BOS rekommendation

BOS avstyrker förslaget. Om regeringen ändå går vidare med förslaget föreslår vi att skyldigheten att inte förmedla betalningar till speländamål i stället åläggs utgivarna av kreditkort.

Vårt motiv till avstyrkan

BOS instämmer i ansatsen att man inte bör spela på kredit. Följaktligen har vi gett vårt stöd till samtliga förbud som föreslagits på detta område, från Spellicensutredningens förslag om kreditförbud 2017² och framåt.

Vi verkar inom underhållningsbranschen, i konkurrens med mycken annan underhållning, och det säger sig självt att det är angeläget att människor inte lägger några pengar på vår verksamhet innan det basala i livet – som till exempel mat, bostad och kläder – är finansierat.

¹ <https://www.bos.nu/vara-medlemmar/>

² <https://www.regeringen.se/contentassets/29291777554d47e49e717171e4eb5f83/en-omreglerad-spelmarknad-del-1-av-2-kapitel-1-21-sou-201730/>, s. 617

När Överskultsättningsutredningen utredde det eventuella behovet av regel­ förändringar på kreditmarknaden fann man att så var fallet.³ Utredningen ville se ett utvidgat kreditförbud vid spel om pengar. BOS instämde också i denna uppfattning.⁴ Utredningen fann emellertid inte skäl nog att förbjuda bruket av kreditkort vid spel. Här var resonemanget att i det i praktiken närmast kontantlösa Sverige var kredit­ kortet vår tids sedvanliga betalningsmedel. Vi delar Överskultsättningsutredningens uppfattning att ett förbud mot kreditkort vid spel om pengar inte bör införas.

Vi har låtit ett urval av våra medlemsbolag studera karaktistiken på de kunder som nyttjar kreditkort. Till att börja med kan noteras att bruket av kreditkort för spel­ tjänster är minskande, till förmån för andra betalningsförmedlingar, inte minst Swish. Emellertid finns det en mindre andel spelkonsumenter som alltjämt använder kredit­ kort. Dessa tenderar att vara äldre och ha en mer ordnad ekonomi än genomsnittet. Förekomsten av problemspelare bland dessa konsumenter är låg, i alla händelser inte högre än genomsnittet för samtliga spelkonsumenter.

Minst en kreditupplysning har redan utförts av kreditgivaren innan ett kreditkort ut­ färdas till dess användare. I normalfallet regleras (återbetalas) krediten varje månads­ slut och någon ränta faller aldrig ut. Kreditkort accepteras överallt och är det självklara sättet för många svenskar att betala för tjänster och produkter, däribland potentiellt farliga produkter som alkohol på Systembolaget.

Man kan förvisso invända mot just jämförelsen mellan alkoholberoende och spel­ beroende att den förra företeelsen inte alltid har samma *finansiella* konsekvens av ett beroende som den senare. Mot detta ska ställas att staten tillåter kreditkort i sina egna alkoholbutiker trots att 310 000 svenskar är alkoholberoende⁵, vilket kan jämföras med 40 000 svenskar som har ett spelberoende⁶.

Kreditpaus

Spellicensmarknaden har som ett av flera verktyg alltsedan den nya regleringens in­ förande 2019 att tillgå självexkluderingsverktyget Spelpaus. I Spelpaus kan den som så önskar stänga av sig för kortare eller längre perioder för alla de speltjänster som våra medlemmar erbjuder. Vid en sådan avstängning får de licensierade spelbolagen inte heller skicka direktaviserad marknadsföring till den som är spelpausad. Spelpaus utgör en av hörnpelarna i det svenska licenssystemet med dess omfattande konsument­ skydd.

³ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/07/sou-202338/>

⁴ <https://www.bos.nu/wp-content/uploads/2023/10/Remissvar-Judep-Överskultsättning.pdf>

⁵ <https://www.can.se/fragor-och-svar/alkohol/hur-manga-ar-alkoholberoende-i-sverige/>

⁶ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/spelprevention/statistik/spelproblem/>

Vi förordar ett liknande system för kreditmarknaden, en Kreditpaus där den som så önskar kan stänga av sig från möjligheten under kortare eller längre perioder att ådra sig ytterligare krediter. Systemet ska även innefatta ett marknadsföringsförbud för krediter enligt motsvarande mall för Spelpaus.

Kanaliseringsen

Den största utmaningen på den svenska spelmarknaden är det olicensierade spelet, enligt finansmarknadsminister Niklas Wykman.⁷ Vi instämmer helhjärtat i denna uppfattning.

Den så kallade "kanaliseringen", andelen spel som sker lagligt, är cirka 70 procent – enligt ATG:s webbtrafikbaserade statistik – till sport- och kasinosajter, varav de sistnämnda ligger på 58 procent (Q4 2024). Trend: negativ, dvs allt lägre andel.⁸

Ytterligare restriktiva pålagor gentemot de licensierade spelbolagen på initiativ av regeringen (pandemirestriktioner, höjd spelskatt, kreditkortsförbud etcetera) i kombination med höga och ofta på förhand inprisade förhoppningar av motåtgärders effektivitet mot olicensierade spelbolag har visat sig utgöra en toxisk blandning med dramatiska utflöden från den licensierade spelmarknaden som följd. Detta måste få ett slut.

Det finns inget allvarigare hot mot tryggheten, säkerheten och konsumentskyddet på spelmarknaden än ovan nämnda agerande. Motåtgärder mot olicensierat spel är förvisso angelägna och måste intensifieras, men för att ge effekt måste de kombineras med åtgärder som främjar attraktionsgraden på den licensierade spelmarknaden. Enbart repressiva åtgärder mot olicensierat spel utan främjande åtgärder för den licensierade spelmarknaden kan möjligen fungera i den politiska retoriken, men aldrig i verkligheten.

Förslaget om ett förbud mot kreditkort är inte det allvarligaste snedsteget under den nya spelregleringens femåriga historia, och med en allmänt bättre utformad spelreglering med hög kanalisering hade Sverige kunnat "unna sig" denna restriktion. Vi begriper det politiskt tilltalande med att rakt av förbjuda alla former av spel på kredit.

⁷ <https://api.screen9.com/preview/hvHHVc-BuE-KFTaycheiKfx1KLsEx9Rr9WGTYNDCDXVn6euO4bQ9hS0DinV6Ac9P>, 49 minuter in i inslaget

⁸ <https://www.di.se/nyheter/svea-bank-tillater-betalningar-till-licenslos-kasinojatte/>

Mot detta ska vägas de procentenheter av kundbasen som har kreditkort som sin föredragna betalningsform för sitt licensierade spelande, och hur denna kundbas kommer att reagera på ett förbud.

Sveriges största onlinekasinobolag är i skrivande stund sannolikt ett olicensierat spelbolag. Så som förslaget i regeringens promemoria är utformat träffar kreditkortsförbudet enbart legala spelbolag verksamma på den svenska licensmarknaden. BOS föreslår i stället, för den händelse regeringen går vidare med ett förbud mot kreditkort vid nyttjande av speltjänster, att förbudet träffar utgivarna av kreditkort, inte de licensierade spelbolagen. På så vis blir det förbudet för utgivare av kreditkort, under Finansinspektionens tillsyn, att förmedla betalningar via kreditkort för samtliga spelbolag, även de illegala och/eller olicensierade spelbolagen.

Avslutningsvis måste något sägas om regeringars tendens att i ett första skede föreslå att nya åtstramande åtgärder ska gälla hela spelmarknaden, för att i ett senare skede undanta spelverksamheter av särskild betydelse för statligt ägda och/eller styrda spelbolag. Regeringen föreslår visserligen i den aktuella promemorian att samtliga licenspliktiga licensformer ska träffas av det föreslagna förbudet mot kreditkort⁹. Så har det även hetat tidigare i ursprungsförslag från regeringar när andra restriktioner föreslagits¹⁰, men vid ikraftträdande har undantag gjorts för spelprodukter där statligt ägda och/eller styrda bolag har en dominerande ställning.¹¹ Ett sådant agerande skapar inte förtroende för att regeringarna verkar för konkurrensneutralitet och Sveriges bästa, snarare än för regeringarnas spelbolags bästa.

Gustaf Hoffstedt
Generalsekreterare

BOS – Branschföreningen för Onlinespel
Box 3198
103 63 Stockholm

gustaf.hoffstedt@bos.nu

www.bos.nu

⁹ <https://www.regeringen.se/contentassets/c978cad7a4d24dc6b3764c75ea54ab22/ett-nytt-forbud-mot-spel-pa-kredit.pdf>, s. 19

¹⁰ <https://www.regeringen.se/contentassets/99851fb083da497e80e3f141b1613ae8/ett-starkt-spelarskydd-till-foljd-av-spridningen-av-sjukdomen-covid-19.pdf>

¹¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/c165f36b34714544926eb0635c33f25b/reviderade-forslag-for-ett-starkt-spelarskydd-till-foljd-av-spridningen-av-sjukdomen-covid-19.pdf>